

Ruskon Vahdon kunnanosan osayleiskaavan luontoarvojen perusselvityksen (2013) liito-oravakohteiden ja muiden Luo-kohteiden päivitys 2019

1. Johdanto

Ruskon kunta tilasi keväällä 2013 Suomen Luontotieto Oy:ltä Ruskon Vahdon osayleiskaavan luontoarvojen perusselvityksen. Perusselvitys käsitti myös alueen liito-oravien inventoinnin ja alueelta löytyi keväällä 2013 yhteensä neljä liito-oravan asuttua elinpiiriä. Elinpiirien nykytila tarkistettiin talvella 2018–2019. Tehtävän yhteyshenkilönä on kaavaa laativassa Sweco Ympäristö Oy:ssä toiminut Sanukka Lehtiö ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Osayleiskaava-alueella tehty liito-oravaselvitys toteutettiin jätöshavainnointimenetelmää käyttäen. Kaikki aiemmassa selvityksessä kuvatut elinpiirit tutkittiin uudelleen. Inventoinnissa liito-oravan keltaisia jätöksiä haettiin lajin mahdollisten oleskelu- ja ruokailupuiden tyviltä ja oksien alta. Samalla alueelta haettiin mahdollisia pesä- ja päivälepokoloja. Selvityksen maastotyöt tehtiin 8.12.2018 ja 14.2.2019. Maasto oli lumipeitteinen ja liito-oravien talvijätökset olivat hyvin havaittavissa. Selvityksen maastotöistä vastasi biologi FM Jyrki Matikainen.

3. Tulokset

3.1 Liito-oravan elinpiirit

1. Järvijoen elinpiiri

Järvijoen kylän eteläpuolella oli Järvijoen varressa asuttu liito-oravan elinpiiri vuonna 2013. Jokivarren lehtipuuvaltaiselta reunalta löytyi usean sadan metrin matkalta liito-oravan jätöksiä. Alueella on muutamia lahopuupötkelöitä, mutta selkeää pesäkoloa ei jätöshavaintojen perusteella ollut mahdollista paikantaa. Saman joen varressa on Nousiaisten puolella myös liito-oravan elinpiiri. Osa jokivarresta on hakattu elinpiiriin itäpuolelta.

Nykytilanne:

Alueelta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä ja osa jokivarresta oli hakattu ja osa harvettu. Lisäksi Nousiaisten puolella jokivarressa oli tehty laajoja hakkuita. Ympäristö aiemmalla liito-oravan elinpiirillä on huomattavasti muuttunut, eikä alue ole enää lajille sopivaa elinympäristöä.

2. Prinkhallin maakunnan elinpiiri

Lavamäestä Kangenmiekalle johtavan tien varressa on järeää kuusikkoa, jossa kuusten seassa kasvaa kookkaita haapoja ja rauduskoivuja. Tien pohjoispuolella on laaja hakkuuaukea, jossa säästöpuiksi on jätetty suuria haapoja, joissa osassa on koloja. Sekä alueen hakkaamattomalta eteläosalta että hakkuuaukean haapojen alta löytyi liito-oravan jätöksiä laajalta alueelta. Mahdollinen lajin pesäkolo sijainnee hakkuuaukean säästöpuissa.

Nykytilanne:

Alueen säästöpuuhaapojen alta löytyi edelleen liito-oravan jätöksiä kolmen puun alta ja elinpiiri on asuttu. Elinpiirin lähiympäristössä on tehty hakkuita, mutta alueen lähistöllä on edelleen melko runsaasti lajille sopivaa elinympäristöä.

3. Kautrannantien elinpiiri

Kautrannantien länsipuolella oli vuonna 2013 peltoon rajautuvalla metsä-alueella liito-oravan elinpiiri. Pellonreunus on sekametsää, jossa kasvaa jonkin verran haapaa ja koivua. Liito-oravan jätöksiä löytyi laajalta alueelta sirotellusti, mutta selkeää pesäpaikkaa, kuten koloa ei alueelta löytynyt. Alueen puusto on paikoin tiheää ja todennäköisesti alueella oli jossain tikankolo, jota liito-orava käyttää lepo- tai pesäpaikkanaan.

Nykytilanne:

Elinpiirin ympäristöä on osittain harvettu, mutta elinpiiri on muuten säilynyt samanlaisena kuin 2013. Alueelta ei kuitenkaan löytynyt liito-oravan jätöksiä kuin vain yhden puun alta, ja sekin aiemmin rajatun elinpiirin ulkopuolelta

4. Haapavuorenkulman elinpiiri:

Vuoden 2013 luontoselvityksen jälkeen löytyi Vahdon eteläosista Haapavuorenkulman alueelta asuttu liito-oravan elinpiiri pellonreunusmetsästä. Liito-oravan jätöksiä löytyi melko laajalta alueelta ja elinpiirin ydinalueen rajaaminen oli hankalaa.

Nykytilanne:

Alueelta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä ja alueen ympäristö on hakkuiden vuoksi muuttunut liito-oravalle epäsuotuisaksi. Alueen pellonreunoilla on pieniä haapavaltaisia metsäkuvioita, jotka myös tarkastettiin, mutta merkkejä lajin esiintymisestä ei löytynyt.

Havaittujen elinpiirien lisäksi Lavamäen alueella löytyi yksi jätöskasa talon pihapiiristä. Koska muita jätöksiä ei alueelta löytynyt, tulkittiin havainto läpikulkeneen yksilön jättämäksi. Talven 2018–2019 tarkastuksessa alueelta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä

3.2 Kaavaehdotuksen Luo -kohteet

Osayleiskaava-alueella sijaitsevat Metsälain 10 § mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt, kuten avokalliot ja jyrkänteet ovat hyvin säilyneet. Myös alueella havaitut viitasammakoiden kutulammet ovat jäljellä.

4. Yhteenveto

Järvijoen ja Haapavuorenkulman aiemmat liito-oravan elinpiirit ovat hakkuiden seurauksena muuttuneet eikä alueilla havaittu enää merkkejä liito-oravista. Prinkhallin maakunnan elinpiiri on säilynyt ja alueella elää edelleen liito-oravia. Kautrannan tien elinpiirillä havaittiin vain yksi jätöskasa, joten elinpiiri on ainakin tilapäisesti asumaton. Kohteelle riittää pistemäinen luo merkintä.

Muut luontoarvoiltaan merkittävät kohteet, kuten Metsälain tarkoittamat Erityisen tärkeät elinympäristöt ovat hyvin säilyneet samoin kuin Ruskonjokivarren ranta-ahteet.

